

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres: Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
626288-122861-VGP

Bijlagen
4

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 3 juli 2014
Betreft Onderzoeken naar effecten verkooppunten en
leeftijdverificatiesystemen tabaksproducten

Geachte voorzitter,

Roken is een verslaving met ernstige gevolgen voor je gezondheid. Daarom is het tabaksontmoedigingsbeleid vooral gericht op het voorkomen dat jongeren gaan roken en het bevorderen dat rokers stoppen met roken. Om dat te bereiken heb ik recent een aantal initiatieven genomen. Zo is per 1 januari 2014 een verbod op tabaksverkoop aan jongeren onder de 18 jaar ingevoerd, ondersteund door een meerjarige publiekscampagne (NIX18) die focust op de sociale norm 'niet drinken en roken onder de 18'. Tevens zet ik in op rookvrije schoolterreinen en informatievoorziening over de gevaren van roken voor jongeren en volwassenen. In oktober loopt de landelijke campagne Stoptober die als doel heeft om rokers 28 dagen te laten stoppen.¹ Daarnaast wordt komende periode ingezet op de invoering van de EU-Richtlijn Tabaksproducten waarmee afschrikwekkende plaatjes komen op verpakkingen van tabaksproducten en het toevoegen van smaakjes aan sigaretten wordt verboden.

Ik blijf op zoek naar effectieve maatregelen om de rookprevalentie verder terug te dringen. In dat kader heb ik uw Kamer op 2 oktober 2013 toegezegd onderzoek te doen naar de (economische) effecten van het beperken van verkooppunten en van een uitstallingsverbod van tabak. Daarnaast heb ik onderzoek toegezegd naar de effectiviteit van hulpmiddelen en systemen op het gebied van leeftijdsverificatie bij de verkoop van tabak en alcohol.

Met deze brief bied ik u de volgende onderzoeken aan.

¹ een gezamenlijk initiatief van KWF Kankerbestrijding, het Longfonds, de Hartstichting, de Alliantie Nederland Rookvrij, Trimbos, de GGD GOR en VWS

1. Een studie naar de effectiviteit van het beperken van het aantal verkooppunten en het invoeren van een displayban.²

Kenmerk
626288-122861-VGP

Het Trimbos Instituut heeft op basis van een uitgebreide literatuurstudie onderzocht wat bekend is over het effect op de rookprevalentie van het terugdringen van het aantal verkooppunten van tabak en van een uitstallingsverbod (displayban) op tabak. Daarnaast is geïnventariseerd wat het beleid (inclusief succes- en faalfactoren) is in 5 EU lidstaten ten aanzien van het beperken van het aantal verkooppunten en de introductie van een uitstallingsverbod van tabaksproducten.

2. Economische effecten van het beperken van tabaksverkooppunten.

In deze studie heeft SEO Economisch Onderzoek uitgerekend wat een verkoopverbod van tabak betekent voor de omzet, winst en werkgelegenheid van branches zoals supermarkten, horeca (tabaksautomaten) en tankstations en wat het betekent voor het toezicht, de handhaving en de inkomsten aan accijnzen. Hiertoe zijn bestaande onderzoeken en rapporten geraadpleegd en verdiepende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de branches en de NVWA.

3. Explorerend onderzoek naar leeftijdsverificatiesystemen en hun effectiviteit bij de verkoop van tabak.

In dit verkennende onderzoek heeft het Trimbos Instituut op basis van een literatuurstudie in kaart gebracht welke hulpmiddelen en -systemen voor leeftijdsverificatie bij de verkoop van tabak en alcohol (in Nederland en in andere landen) worden gebruikt en wat bekend is over hun effectiviteit. Daarbij is een focusgroep georganiseerd met experts op terrein van leeftijdsverificatiesystemen om te inventariseren aan welke criteria leeftijdsverificatiehulpmiddelen en -systemen zouden moeten voldoen.

4. Praktijkinventarisatie naar de wijze waarop verstrekkers van alcohol en tabak de wettelijke leeftijdsgrenzen naleven.

Berenschot heeft geïnventariseerd hoe verstrekkers van alcohol en tabak de leeftijd van kopers verifiëren. Daarbij is bekeken welke hulpmiddelen en systemen verstrekkers daarbij gebruiken en welke voor- en nadelen ze ervaren bij het gebruik van de hulpmiddelen en systemen die beschikbaar zijn. Hiertoe zijn telefonische interviews en verdiepende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van supermarkten, horeca, slijterijen, tankstations, tabakzaken, sportverenigingen en thuiswinkels (webshops).

De inzichten uit de vier onderzoeken vormen de basis voor een onderbouwde discussie en bieden relevante aanknopingspunten voor het beleid. Ik wil me goed beraden op deze uitkomsten en kom dit najaar met een inhoudelijke reactie. Uitgangspunt is dat ik consistent en effectief beleid wil voeren dat draagvlak heeft in de samenleving. Daarbij is het voorkomen dat jongeren gaan roken mijn primaire doel.

Ik heb u ook toegezegd samen met gemeenten te verkennen of het zinvol zou zijn het toezicht en de handhaving op de Tabakswet te decentraliseren. Bij deze discussie wil ik de evaluatie van de Drank en Horeca Wet betrekken. Deze evaluatie is voorzien in 2016.

²een Nederlandse vertaling van deze Engelstalige studie is niet vóór het zomerreces beschikbaar, maar wordt uiterlijk vóór aanvang van het nieuwe kamerseizoen nagestuurd.

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel verduidelijking rookverbod in de tabakswet (d.d. 25 juni 2014), heb ik lid Agema toegezegd uw Kamer te informeren over de BTW-opbrengsten uit tabak. In voorgaande jaren (met een BTW-tarief van 19%) was de omvang van de BTW-opbrengst uit tabak rond de € 650-700 miljoen.

Kenmerk
626288-122861-VGP

Hoogachtend,
de Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn